

Asiantuntijalausunto HE 100:2023 vp

Kaisa Raitio

YTT, dosentti

Sveriges lantbruksuniversitet SLU

Uppsala

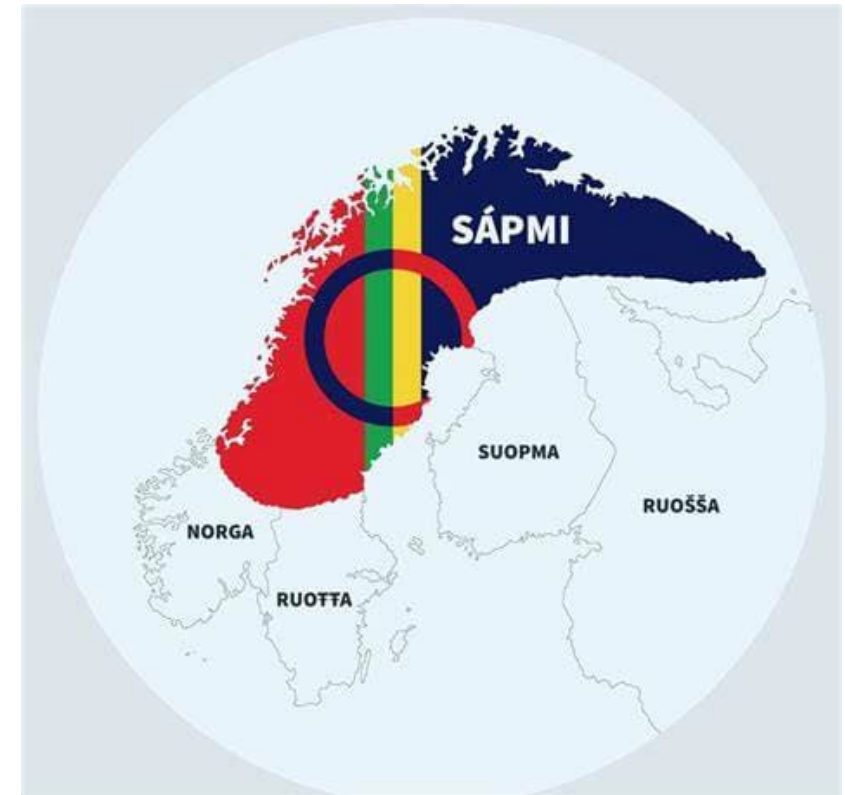
Saamelaiskäräjälaki - kollektiivisten oikeuksien turvaaja

- Saamelaisten itsehallintoa koskevan sääntelyn tarkoituksena on turvata saamen kansalle alkuperäiskansana kuuluvat kollektiiviset oikeudet itsemääräämiseen, kulttuuriin ja perinteisten alueidensa maankäyttöä koskevaan vaikuttamiseen.
- Vaikuttaa koko kansaan vaikka laki voimassa vain Suomessa.

1. Yhdenvertaisuus eri Pohjoismaissa asuvien saamen kansan jäsenten välillä vaaliluetteloon merkitsemisessä (3 §)

- Lapinverokriteerin poistaminen edistää tätä
- Kieli ainoa saamelaisten itsehallintoelinten hyväksymä objektiivinen kriteeri
- Suomi on jo hyväksynyt pohjoismaisen saamelaissopimuksen parafoinnin yhteydessä ja ilmoittanut sopimusosapuolille muuttavansa saamelaiskäräjälain vastaavalla tavalla

2. Yhdenvertaisuudessa olennaista 3 § lisäksi yhtäläiset mahdollisuudet vaikuttaa maankäyttökysymyksiin (9 §)

- Monet lapinverokriteerin poistoa kritisoivat toimijat (ja/tai heidän esi-isänsä) ovat saamelaisten kotiseutualueen ulkopuolella sijaitsevista kunnista
 - Sodankylän eteläosat
 - Savukoski
 - Salla
 - Kittilä
- Saamelaiskäräjien itsehallinto ja 9 § ei ulotu ko. alueelle

3. Lakiesitys ei vaikeuta kulttuurin edistämistä tai maankäyttöä koskevien vaikutusmahdollisuuksien parantamista

- Saamelaiskäräjälaki ei ole näiden kannalta keskeinen
- **Kulttuuri:** mahdollisuus oman lainsäädännön, organisaation ja rahoituksen luomiseksi esim metsälappalaisille
- **Maankäyttöön** vaikuttamisessa ja konfliktien ennaltaehkäisyssä keskeistä:
 - Poronhoitolaki
 - Metsähallituksen luonnovarasuunnittelun sääntely
 - Kaavoituksen ohjausvaikutus
 - Yhteishallintaelimen perustaminen (vrt Finnmark)